

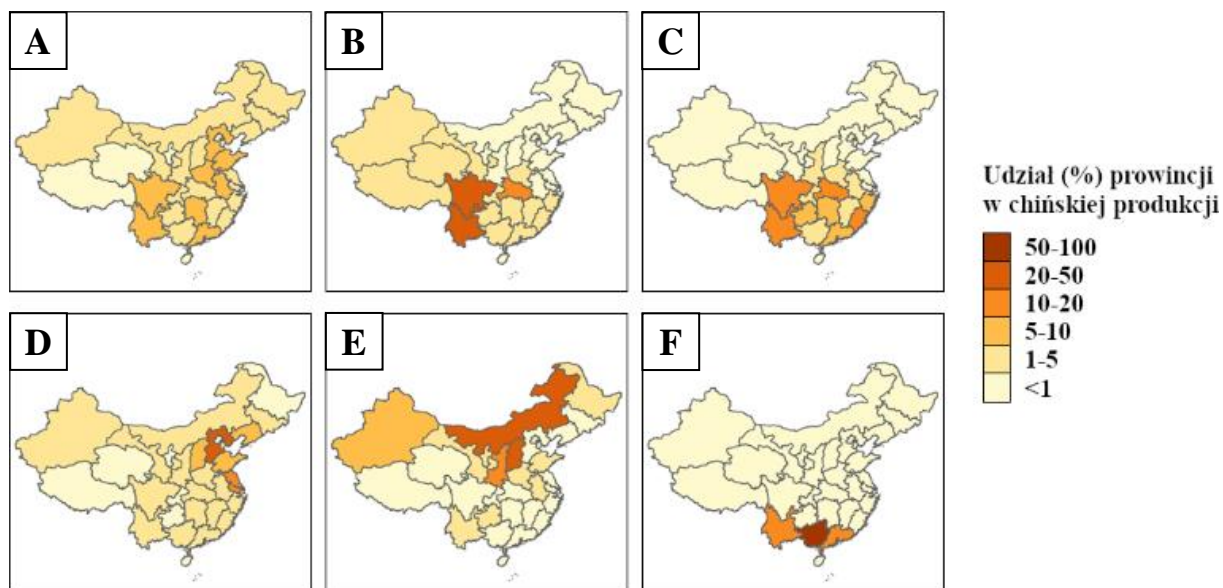
LI OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody III stopnia pisemne – podejście 3

ROZWIĄZANIA

Zadanie 14

Na mapach oznaczonych literami A-F przedstawiono udział poszczególnych jednostek administracyjnych Chińskiej Republiki Ludowej w krajowej produkcji wybranych dóbr. Uzupełnij tabelę, wstawiając do niej wartości produkcji całkowitej wybrane z podanej poniżej listy oraz dopasowując odpowiednią mapę.

Wartości produkcji całkowitej (do wyboru): 3,5 mln t, 97,5 mln t, 1,0 mld t, 4,7 mld t

Nazwa produktu	Produkcja całkowita w Chinach (wpisz wartości z tabeli)	Mapa (wpisz litery A-F)
Energia wodna	1,3 PWh	B
Herbata	3,5 mln t	C
Mięso	97,5 mln t	A
Stal surowa	1,0 mld t	D
Trzcina cukrowa	104,6 mln t	F
Węgiel	4,7 mld t	E

Dane pochodzą z 2023 r. Źródło: China Statistical Yearbook 2024

Zadanie 15

Uzupełnij tekst, wpisując poprawne odpowiedzi lub podkreślając jedną odpowiedź spośród podanych w nawiasach.

Chiny to jeden z największych producentów żywności na świecie, m.in. mięsa. Największy na świecie eksporter tego produktu (pod względem masy) to z kolei (*Argentyna / Australia / **Brazylia** / Indie*).

Zapotrzebowanie Chin na energię elektryczną jest zaspokajane obecnie głównie przez paliwa kopalne, jednak udział źródeł odnawialnych (nie uwzględniając wśród nich energetyki jądrowej) w 2023 r. wynosił już (*11% / 18% / **29%** / 43%*), z czego najwięcej przypadło na energię wodną. Największą istniejącą elektrownią wodną jest **elektrownia (zapora, tama) Trzech Przełomów** o mocy zainstalowanej 22,5 GW. Pod koniec 2024 r. rząd chiński zdecydował o budowie jeszcze większej zapory, spiętrzającej spływającą z Himalajów i Transhimalajów rzekę **Brahmaputrę (Brahmaputra, Yarlung Tsangpo)**, co budzi obawy o kontrolę nad przepływem i zagrożenie powodziewe w dwóch państwach: **Bangladeszu i Indiach**.

Chiny są największą gospodarką przemysłową świata i głównym producentem wielu wyrobów. Nie są jednak światowym liderem produkcji (*odrzutowych samolotów pasażerskich / rowerów elektrycznych / samochodów osobowych / telefonów komórkowych*). W Chinach rozwinięty jest sektor usług, w tym turystycznych. Turystów przyciągają m.in. Disneylandy w Hongkongu i Szanghaju. Ten pierwszy otwarto pół wieku po oryginalnym Disneylandzie, zlokalizowanym w stanie ... **Kalifornia** ... w USA. Hongkong ma status specjalnego regionu administracyjnego Chin. Drugim takim regionem jest **Makao (Macau)**. Wcześniej, do 1999 r., region ten należał do (*Francji / Niderlandów / Portugalii / Wielkiej Brytanii*). Dzięki otwarciu mostu przez estuarium Rzeki **Perłowej (Xi Jiang)** w 2018 r., odległość drogowa między dwoma wspomnianymi specjalnymi regionami administracyjnymi Chin (między centrami miast) skróciła się do około (*5 / 20 / **80** / 300*) km.

Zadanie 16

Uzupełnij tabelę dotyczącą regionów administracyjnych wybranych państw europejskich:

- uporządkuj regiony w kolejności według liczby ludności, wpisując w drugą kolumnę tabeli liczby od 1 (najmniejsza liczba ludności) do 5 (największa liczba ludności);
- w kolejne kolumny tabeli wpisz w odpowiednie komórki znak „X” oznaczający, że dany region jest częścią terytorium NATO, państw Grupy G7 lub strefy euro.

Region	Kolejność pod względem liczby ludności (wpisz liczby 1-5)	Część terytorium NATO	Część terytorium państw Grupy G7	Oficjalna waluta to euro
		(wstaw znak „X” w odpowiednie komórki)		
Bornholm	2	X		
Irlandia Północna	4	X	X	
Jan Mayen	1	X		
Kampania	5	X	X	X
Korsyka	3	X	X	X

Zadanie 17

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednie miejsca nazwy państw o ustroju federacyjnym i ich jednostek administracyjnych (podmiotów federacji).

Państwo	Jednostka największa pod względem powierzchni	Powierzchnia (tys. km ²)	Jednostka największa pod względem liczby ludności	Ludność (mln)
Australia	Australia Zachodnia (Western Australia)	2527	Nowa Południowa Walia (New South Wales)	8,4
Kanada	Nunavut	2093	Ontario	16,2
Stany Zjednoczone (USA)	Alaska	1724	Kalifornia (California)	39,5
Niemcy (RFN)	Bawaria (Bayern, Wolny Kraj Bawaria)	71	Nadrenia Północna-Westfalia	18,0

Zadanie 18

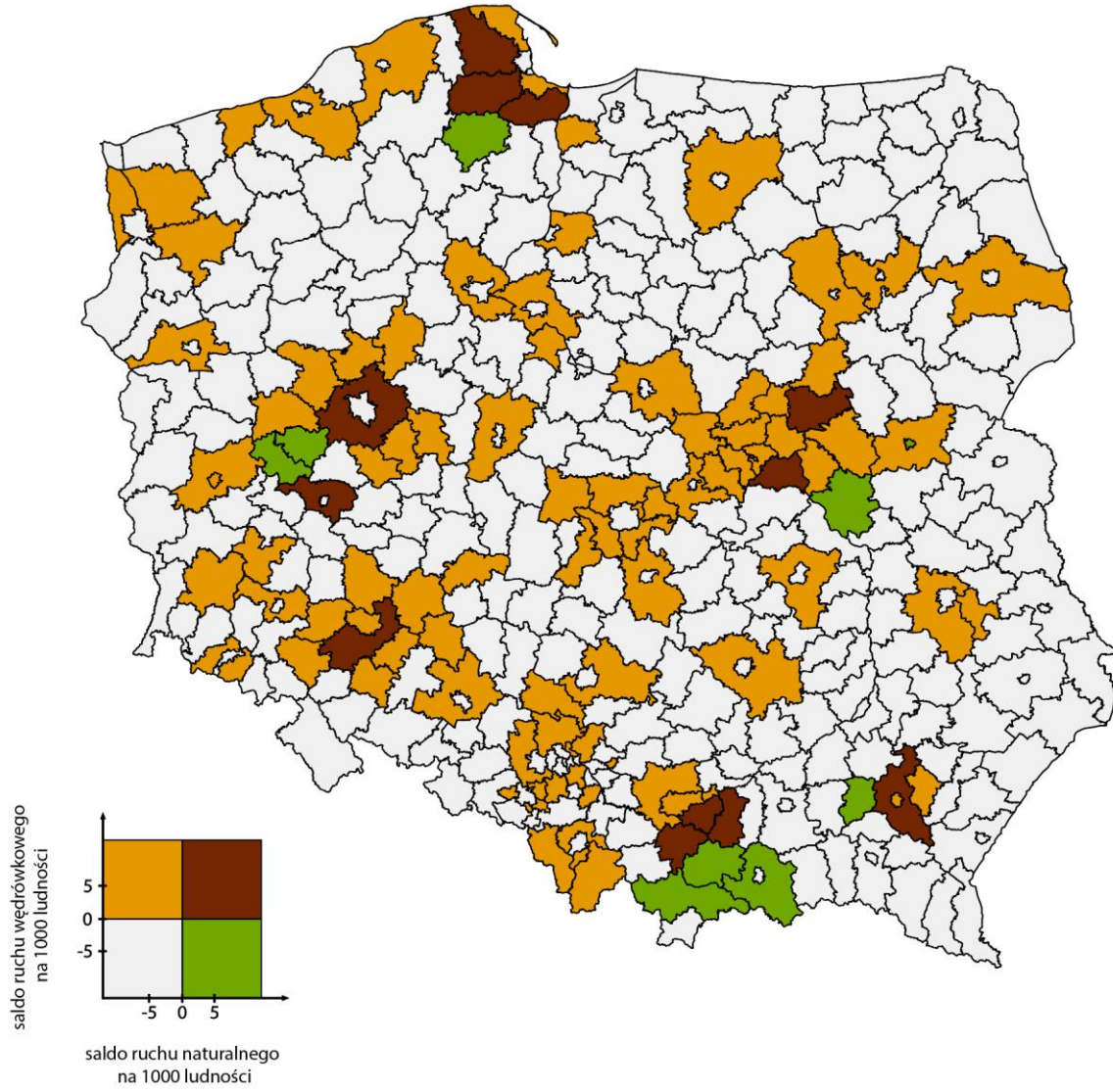
Podczas wspólnego oglądania XXXIII Igrzysk Olimpijskich w Paryżu w 2024 r. Młody Geograf zaproponował przyjaciółom następującą grę. Polega ona na znalezieniu cechy wspólnej dla wszystkich państw, których reprezentanci znaleźli się na podium w danej dyscyplinie sportowej. Do podanych w tabeli dyscyplin i trójek państw dopasuj po jednej spośród poniższych charakterystyk, oznaczonych literami A-H. Uwaga! Każdą literę można wpisać tylko raz.

Dyscyplina sportowa	Państwa	Cecha wspólna
Badminton – gra drużyn mieszanych	Chiny	F
	Korea Południowa	
	Japonia	
BMX Freestyle kobiet	Chiny	H
	USA	
	Australia	
Formuła Kite mężczyzn	Austria	C
	Słowenia	
	Singapur	
Pływanie 200 m stylem klasycznym mężczyzn	Francja	G
	Australia	
	Holandia	
Pływanie 200 m stylem motylkowym mężczyzn	Francja	D
	Węgry	
	Kanada	
Rzut oszczepem mężczyzn	Pakistan	A
	Indie	
	Grenada	

Charakterystyki państw (stan z 2023 r.):

- A – jednym z języków urzędowych na terytorium całego państwa jest angielski
- B – liczba mieszkańców pomiędzy 10 a 50 mln
- C – liczba mieszkańców poniżej 10 mln
- D – państwa członkowskie NATO
- E – trzech największych producentów pojazdów silnikowych (w szt.)
- F – trzech największych producentów statków handlowych na świecie (pod względem tonażu brutto)
- G – tylko trzy kolory na flagach państwowych – biały, czerwony, niebieski
- H – w pierwszej 6. państw na świecie pod względem wydobycia węgla kamiennego

Material źródłowy do zadania 19 i 20

Zadanie 19

Na mapie (strona 4) za pomocą metody kartogramu złożonego przedstawiono współczynnik salda ruchu wędrownego (obejmujący migracje międzypowiatowe i zagraniczne) oraz współczynnik salda ruchu naturalnego w 2023 r. dla poszczególnych powiatów w Polsce. Odpowiedz na poniższe pytania, wstawiając znak „X” w odpowiedni kwadrat, wyłącznie na podstawie informacji przedstawionych na mapie. W każdym przypadku uzasadnij zwięźle swój wybór, odwołując się do materiału źródłowego. Jeżeli mapa nie pozwala jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, wytłumacz z jakiego powodu nie jest to możliwe.

A. Liczba ludności ogółem w powiecie lubelskim w 2023 r.:

- wzrosła zmalała nie da się jednoznacznie odpowiedzieć

Przykładowe poprawne uzasadnienie: na podstawie mapy można wskazać, że w powiecie lubelskim odnotowano dodatnie saldo migracji oraz ujemne saldo ruchu naturalnego, jednak na mapie nie ma dodatkowych informacji, dlatego nie można stwierdzić, które z tych zjawisko przeważało.

B. Przyrost rzeczywisty dla powiatu poznańskiego w 2023 r. był:

- dodatni ujemny nie da się jednoznacznie odpowiedzieć

Przykładowe poprawne uzasadnienie: dla powiatu poznańskiego zaobserwowano zarówno dodatnie saldo migracji, jak i dodatnie saldo ruchu naturalnego, więc przyrost rzeczywisty też musi być dodatni.

C. W 2023 r. w Polsce przewagę liczby urodzeń nad liczbą zgonów odnotowano w:

- mniej niż dziesięciu powiatach około dwudziestu powiatach
 ponad pięćdziesięciu powiatach nie da się jednoznacznie odpowiedzieć

Przykładowe poprawne uzasadnienie: na mapie wszystkie powiaty o dodatnim saldzie ruchu naturalnego przedstawiono zielonym lub brązowym kolorem. Ich łączna liczba wynosi 21.

D. W 2023 r. na świat przyszło więcej:

- mieszkańców Siedlec mieszkańców Zielonej Góry nie da się jednoznacznie odpowiedzieć

Przykładowe poprawne uzasadnienie: na mapie przedstawiono wyłącznie współczynniki ruchu naturalnego i wędrownego, a zatem wskaźniki o ujęciu względnym. Bez podania danych o liczbie ludności w tych miastach nie ma możliwości określenia i porównania wartości bezwzględnych, niezależnie przyrostu bądź spadku liczby ludności. Ponadto na mapie przedstawiono saldo ruchu naturalnego, uwzględniające jednocześnie liczbę zgonów, której nie da się oddzielić od liczby urodzeń bez dodatkowych danych.

Zadanie 20

W tabeli zamieszczono opisy czterech wybranych powiatów oznaczonych na mapie (strona 4) kolorem zielonym. Do każdego z nich przyporządkuj nazwę właściwego powiatu. Odpowiedzi wybierz spośród poniższych.

garwoliński, kościerski, limanowski, nowotarski, ropczycko-sędziszowski, wejherowski, wolsztyński

Opis powiatu	Nazwa powiatu
Na terenie tego powiatu utworzono Wdzydzki Park Krajobrazowy.	kościerski
Powiat ten jest połączony drogami wojewódzkimi m.in. z takimi miastami, jak Babimost i Nowy Tomyśl. W jego stolicy znajduje się znana parowozownia.	wolsztyński
Przez powiat ten przebiega najdłuższa aktualnie użytkowana autostrada w Polsce.	ropczycko-sędziszowski
Zachodnią granicę tego powiatu stanowi rzeka Wisła.	garwoliński

Zadanie 21

Poniższe fotografie przedstawiają charakterystyczne elementy krajobrazu Polski związane z działalnością gospodarczą. Odpowiedz na pytania A-G.

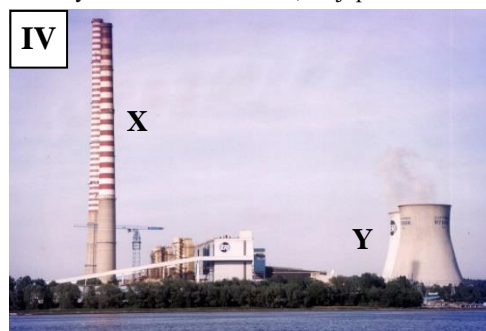
Zbiornik Gajówka (Lazurowe Jezioro) k. Psar

Czymanowo k. Żarnowca, woj. pomorskie

Rejowiec, woj. wielkopolskie

Rybnik

A. Jaką funkcję pełnił sztuczny zbiornik wodny widoczny na fotografii I, nazywany – ze względu na kolor wody – „polskimi Malediwami”?

Przykładowa poprawna odpowiedź: pierwotnie było to wyrobisko odkrywkowej kopalni węgla brunatnego (KWB Adamów), po zalaniu wodą zbiornik był wykorzystywany jako osadnik (składowisko) popiołów i żużli z elektrowni.

B. Jakie cechy zbiornika widocznego na fotografii I sprawiają, że obowiązuje tam bezwzględny zakaz kąpieli?

Przykładowa poprawna odpowiedź: kąpiel jest zakazana, bo woda ma silnie zasadowy odczyn/jest szkodliwa dla zdrowia. Jednocześnie brzegi akwenu są grzaskie.

C. Jaki obiekt przedstawiono na fotografii II i do czego służą rury widoczne w górnej części zdjęcia?

Obiekt: elektrownia szczytowo-pompowa (wodna)

Przeznaczenie rur: transport wody między dolnym a górnym zbiornikiem elektrowni

D. Gdzie jeszcze w Polsce znajdują się podobne obiekty, jak przedstawiony na fotografii II? Podaj nazwy dwóch obiektów lub miejscowości, jednoznacznie wskazujących ich położenie.

Obiekty (dwa spośród wymienionych): Porąbka-Żar (Międzybrodzie Bialskie, Porąbka, Żar), Żydowo, Dychów, Solina-Myczkowce, Czorsztyn-Niedzica

E. Do przechowywania jakich produktów przetwórstwa przemysłowego są wykorzystywane zbiorniki widoczne na fotografii III?

Przykładowa poprawna odpowiedź: do przechowywania paliw płynnych (benzyn, olejów).

F. Fotografia IV przedstawia elektrownię Rybnik. Jaki surowiec energetyczny jest wykorzystywany jako podstawa produkcji energii w tej elektrowni?

węgiel kamienny

G. Na fotografii IV literami X i Y oznaczone zostały charakterystyczne obiekty. Czym różni się ich funkcja?

Przykładowa poprawna odpowiedź: literą „X” oznaczono kominę emitującą spaliny, a literą „Y” chłodnicę kominową, służącą do odbioru nadmiaru ciepła z wody przemysłowej (chłodzącej).